

Pintea László

Körkörös álmok

Késő délutánra járt az idő, tökéletesen tiszta volt az ég; lapos hullámok nyaldosták a rozoga csónak oldalát, áttetsző vízcseppek hullottak a repedezett evezőkről. A part alatti sziklák közelében felszíni áramlások nehezítették a kormányzást. A korallzátony fölötti tajtékzó sávot figyelve, óvatosan közelítettem meg a kikötésre kiszemelt öblöt. Hullámhátakon egyensúlyozva kerülgettem a gyanús fodrokat, egyetlen pillanatig sem feledkeztem meg a víz alatt rejtőző veszélyekről. Igyekeztem ellenére észrevétlenül sodort el az áramlás, figyelmetlenségem miatt hosszan a tengerbe nyúló sziklahátat kellett megkerülnöm, melybe árkádszerű mélyedéseket vájtak a hullámok. Habosan örvénylett a víz a simára koptatott oszlopok között, üregek sorakoztak a magasban, melyek előtt színes madarak keringtek. Sirályok vijjogása döböntett az igazságra, mely szerint ügyetlenségemnek köszönhetem szerencsém, a kőfalon túl ugyanis sekély öblöt pillantottam meg.

Töredezett sziklafal védelmében haladva jelentősen enyhült a sodrás, csillogó homokpad mögött barnás folt jelezte, hol keveredik a tengervízzel a patak sáros hordaléka. Zölden virító erdősáv árulkodott a dombok között kanyargó lapos mederről; ahol megszakadt a sziklahát, szinte a partig húzódtak a görbe törzsű fák. Iszonyúan szomjas voltam, késedelmemen bosszankodva kavicsokon

csobogó, tiszta vízről ábrándoztam. Burjánzó növényzet borította a meder lapos szélét, hosszú szárú nád és széles levelű páfrány nőtt a nedves talajon, indákkal kapaszkodó kúszónövények tekeredtek a kidőlt fatörzsekre, vastag szárú lapu hajladozott a kipúposodó gyökerek között. Ovális levelek lebegtek a remegő felszínen, vízililiomhoz hasonló fehér virágok imbolyogtak a fényözönben. Távolabb, ahol elkanyarodott a folyó, gömbölyűre koptatott kövek között fehéren tajtékzott a mélybe zúduló víz.

Holtfáradtan érkeztem az ívben kanyarodó fövenysávhoz, lihegve húztam partra a csónakot, majd rogyadozó térdekkal rohantam a patakhoz. Vízet mertem a tenyerembe, ajkamhoz érintve óvatosan kóstoltam: sós volt és kesernyés. Néhány lépéssel feljebb kapaszkodtam a kavicsos parton, remegő kézzel ismételtam meg a mozdulatot. Édesnek tűnt a víz, arcomra locsolva kellemesen hűsített; lapos kövek közé hasalva kezdtem szürcsölni, ivás közben a hullámokon vibráló fényfoltok játékát figyeltem.

Jelentősen enyhült a szomjúságom; sajnos fogalmam sem volt, mihez kezdjek az ismeretlen partszakaszon. Csikorgó kavicságyon húztam magasabbra a csónakot, majd találomra indultam el a sziget belseje felé, ahol zöldes sávok lebegtek a ferde fénypázmák között. Kimerített az evezés, levegő után kapkodva kapaszkodtam

a meredek ösvényen, a laposabb helyeken puha rétegekbe süppedt kopott csizmám talpa. Feljebb, a magas fák alatt könnyebbnek tűnt a járás, sötét árnyékfoltok szabdalták a szikrázó verőfényt. Kúszónövények hálózta be az ágakat, fehér virágok csüngtek vékony száraikon, ragacsos lé szivárgott a szirmok közül. Napsütötte lombok között kutatott a tekintetem, madárcsicsergést hallgatva, tanácstalanul néztem vissza a partra, a hosszan elnyúló főveny sárgán csillanó sávja felé.

Lapos völgybe ereszkedett az ösvény, a simára kopott kövek között fokozatosan tompult a homály, tovább mélyült a csend. Kutatóan fürkésztem a cse-nevész bokrok közötti sűrű mélységet. Gyenge szél borzolta a lombokat, halvány virágszirmok lebegtek az ágak között. Hosszú tiszta húzódtott a hajlat túlsó felén, a szabálytalan nyíláson zöldes fénynyalábok vetültek a fák közé.

Ereszkedés közben annyira elfáradtam, hogy kemény fűcsomóra telepedve hirtelen szenderedtem el. Homályosan hallottam a hullámverés moraját, a fölém magasodó fák zúgását, aztán zavaros álomfoszlányok szőtték át a valóságot...

Hirtelen ébredtem, a saját ágyamban, virágmintás paplan alatt találtam magamat. Mozdulatomra halkan nyikordult a padló, szüleimtől örökölt szekrény oldalán sötétlett az árnyékom, asztal sarkán csillant a fény; örökkévalóságnak tűnő pillanatokig győzködtem magamat a körülmények hitelességéről. Lehangolt a szoba megszokottsága, az ismerős részletek, szerettem volna visszaaludni, hogy álomom szigetének szépségeiben gyönyörködjek. Fejem alá gyűrtem izzad-

ságtól nedves párnámat, összeszorított szemekkel erőltettem a mesés tájra való visszatérést; talán az édeskés illatokra, az átható verőfényre áhítoztam leginkább. Annyira eredetinek tűnt a látomás, sokkal hitelesebbnek, mint az álmok általában; az ébredés utáni pillanatokban rejtett részletek leptek meg, amelyeket ott és akkor észre se vettem. Hiányoztak a csodás elemek, a váratlan megoldás, egyfajta felelősséget éreztem a történet megszakadása miatt. Szomorú gondolatok foglalkoztattak, kétségbeejtő feltételezések gyötörtek.

Faragott ráamájú festmény függött a falon, a kép zöldellő szigetet, kavicsos patakmedret ábrázolt. Összefüggést kerestem a kép és álomom meghökkenítő részletei között. Lazán kapcsolódó töredékek alakították véleményemet, értelmezésükre alkalmatlannak bizonyultam. Tanácstalanul keltem ki ágyamból, lemondóan kapkodtam magamra a szék támlájára dobált ruháimat.

Sikeres üzletember voltam, hatalmas város előkelő negyedében éltem, atyám neves iskolákba járatott, ismertségének köszönhetően rendelkeztem a nélkülözhetetlen kapcsolatokkal, amelyek révén megvalósíthattam elképzeléseimet, elérhettem céljaimat. Szerencsés embernek éreztem magamat. Egész nap az irodámban dolgoztam, sürgős leveleket olvastam, válaszok sokaságát fogalmaztam meg, melyeket titkárnóm vetett papírra. Tintatartó, itatóstekerces, címeres fejléccel ellátott, vízjeles ívek, rendelésre készült borítékok sorakoztak asztalomon. Munka közben egyre többet foglalkoztam az álommal, leveleket címezve kérdéseket tettem fel, ésszerű válaszok között válogattam. Voltak világos pillanataim, amikor si-

került ráéreznem a talány lényegére, de megfogalmazására sajnos alkalmatlannak bizonyultam. Pecsviaszt olvasva értettem meg, hogy álmomban egy ismeretlen világ iránti vágy hajtott, mely tele volt titokkal, fájdalommal, ragaszkodással. Abban a valóságban tisztességes szabályok szerint éltünk, még számított a becsület, nem volt szükség bonyolult szerződésekre, hinni lehetett az adott szónak, a tiszta tekintetnek. Eltűnt körülmények okai, a változás feltételei foglalkoztattak.

Későn értem haza, a nappaliban fogyasztottam el szerény vacsorámat, fotelem mélyére húzódva szívtam el kedvenc szivaromat. Hatalmas kandalló világította meg a helyiséget; füstfelhőt eregetve tölgyfa burkolatú szobám homályos sarkait, a falakon vibráló fényfoltokat figyeltem, néha megpiszkáltam a parázsra vetett odvas fatörzset, sűrű szikraförgeteg szállt fel a kéménybe; halvány fények táncoltak a rácsozat előtti fémlapon, az asztalon túl az árnyak birodalma kezdődött.

Fáradtan bújtam ágyba; vörösréz gyertyatartók csillogtak a sötétben, sárgás fények vibráltak az ajtó kilincsen, keretezett szénrajz üvege ismételte a függöny ráncait. Elalvás előtt az ágy mellett álló intarziás szekrény felé fordultam, ösztönösen tévedt a sima felületen tükröződő képre a tekintetem. Észrevétlenül módosult a valóság lényege; átmeneti, közbülső állapotba kerülve egyre tisztább elképzelések fogalmazódtak arról a másik helyről, a zátonyok által övezett, napfényben fürdő szigetről. Fokozatosan merültem álomba, sokáig hallottam a saját szuszogásomat, aztán a sziklákon megtörő hullámok monoton neszezése vette át az irányítást. Ellentétes szándékok

között lebegve végig tudatában voltam a váltás körülményeinek...

Hidegtől borzongva ébredtem az erdőben, azon a helyen, ahol korábban elaludtam. Ismerős volt a környezet, úgy éreztem, bizonyos dolgok már megtörténtek egyszer, és az idők végezetéig, számtalanszor bekövetkeznek majd. Szorongva ültem a száraz fűben, képzeletbeli képek keveredtek a valósággal. Álomra emlékezve, a szoba eseményei hitelesebbnek tűntek a pillanatnyi valóságnál, mintha teljesebb mozzanatokot éltem volna át a tapétázott falak között. Tehetős üzletember voltam egy hatalmas városban, árut rendeltem, fizetési felszólításokra válaszoltam. Pénzösszegek átutalása közben, mintha küldetést teljesíttem volna, értelme volt a cselekvésnek, hasznosnak tűnt a mozdulat, éreztem a felém áradó hálát.

Lombsusogás ritmusát hallgatva hittem a történet valóságában, minden részletet tudtam a másik önmagamról, semmiféle hiányérzet nem zavarta bizonyosságomat. Egyedül azt nem értettem, hogy különböző időpontokban történő események miként kapcsolódnak egymáshoz, jelen és múlt mozzanatai hogyan alkotnak egységes egészet. Egy másik világ szülötteként intéztem üzleteimet, bizonyos helyek és események mégis életszerűnek tűntek, tisztában voltam tetteim helyességével. Kérdések sokasága zaklatott; álmomban még teljes bizonyossággal tudtam a válaszokat, ébredés után elhalványodott a fogalmak jelentése. Szokatlan feltételezésekbe bonyolódtam, melyek zavaros magyarázatokhoz vezettek.

Ingadozó mozdulatokkal indultam el a magas fűben kanyargó ösvényen. Eltérő világok lényegén töprengtem,

A régmúlt üzenete

bonyolult igazságok tartalmán, melyek túl közel és mégis elérhetetlen távolságban feszültek egymásnak. Különös rejtély foglalkoztatott, amely az idők végezetéig megoldatlan talány marad, mert nem értem az elv lényegét.

Lapos kövekből rakott lépcsőkön ereszkedve szokatlan magyarázatra döbbsentem. Egységes középpont körül keringenek, váltogatják egymást az ellentétes valóságok, és azért tudok mindkét önmagamról, mert eltérő körülmények között is ugyanazt a célt képviselem. Sajátos következmény jelenti az állandóságot, miatta nem érint a feltételek módosulása. Központi lényként teljesítem az eredeti szándékot.

Mohával benőtt falak felé igyekeztem, melyek a domb tetején magasodtak a fák koronái fölé; ősi papok által megszentelt helynek véltem az omladozó tornyot. Lombok susogást hallgatva vált meggyőződésemmé, hogy a romok között tárul fel az igazság, Áttetsző ruhában hosszú hajú nő állt a bejárat szögletes pillére mellett, fejével intett, majd biztatóan mosolygott rám; halvány ígéret bujkált a szája szögletében. Azonnal feltűnt az ujján csillanó gyűrű, melyet szüleimtől örököltem. Anyám hajának illata döbbsentett a tényre, hogy abban a távoli és gazdag városban a lány volt a titkárnom, akivel titokban jegyeztük el egymást.